

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Sijas Akkerman
Natuur en Milieufederatie Noord-Holland
Kleine Tocht 4A
1507 CB Zaandam

mnh@mnh.nl
075-6351598

Datum 20 oktober 2025

Onderwerp Zienswijze ontwerp Wijziging

werkingsgebieden en bijlagen Omgevingsverordening NH2022 Ronde 2025-II

Geachte gedeputeerde staten van Noord-Holland,

Graag delen wij onze zienswijze op het ontwerpbesluit *Wijziging werkingsgebieden en bijlagen Omgevingsverordening NH2022 Ronde 2025-II* van 9 september 2025. In dit ontwerpbesluit wijzigt u de werkingsgebieden voor 19 stiltegebieden. Uw motivatie hierbij is de wens om het stiltegebiedenbeleid te vereenvoudigen en zo veel mogelijk te laten samenvallen met de NNN en Natura2000 werkingsgebieden.

Stiltegebieden hebben een preventieve werking. Ze zorgen via de Omgevingsverordening voor gemeenteoverstijgende regels die de rust voor mens en natuur beschermen. Hoewel wij zien dat de handhaving complex is, zijn er zeker nog volop kansen om het beleid duidelijker en beter uitvoerbaar te maken. Door stiltegebieden buiten beschermde natuur nu echter bijna volledig op te heffen zorgt u juist voor versnippering. Hierdoor worden de regels in de praktijk slecht uitvoerbaar en geeft u ruimte aan verstoring die de kwaliteit van kwetsbare natuurgebieden verslechtert.

In de bijlage op bladzijde 4 vindt u een overzicht van stiltegebieden die onze organisaties adviseren te behouden, vanwege de grote waarde van deze gebieden voor de gezondheid van mens en natuur.

Bescherming van kwetsbare natuur

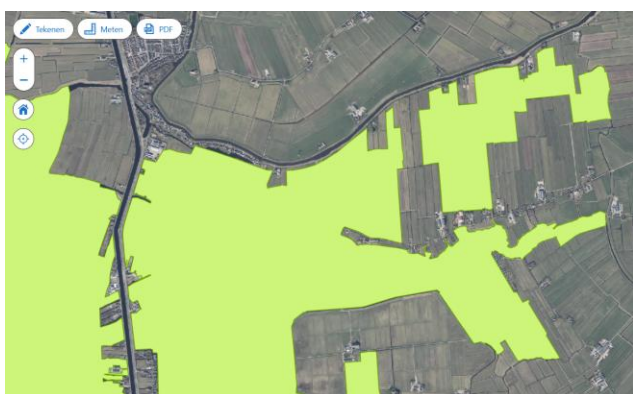
Wij zien dat u ervoor kiest om belangrijke leef- en foerageergebieden van weidevogels en diverse andere kwetsbare soorten te ontgrenzen. Er wordt via diverse trajecten door de Provincie, agrariërs en natuurorganisaties veel capaciteit en middelen geïnvesteerd in het verbeteren van de natuurkwaliteit in deze gebieden, en specifiek in het verbeteren van de leefomstandigheden voor weidevogels. Rust is een belangrijke voorwaarde voor robuuste natuurgebieden met gezonde populaties. Met uw huidige besluit valt de bescherming van de rust weg aan de NNN en Natura2000 grenzen van veel gebieden. Hierdoor is er geen buffer meer om verstoring in de kerngebieden te beperken. Dit is geen vereenvoudiging van het beleid, maar juist verrommeling.

Het gaat bijvoorbeeld om de Ronde Hoep (38.2.2025 en blz 30), een unieke polder die juist vanwege het gebrek aan toegangswegen en kern van natuurterreinen zeer rustig is. U beperkt het stiltegebied tot het NNN gebied in de kern van de polder, terwijl de omringende weilanden ook behoren tot het leefgebied van vele soorten weidevogels. De Bovenkerkerpolder (ook 38.2.2025 en blz 30) is geen NNN gebied maar blijft wel begrenst als stiltegebied. Wij zijn blij dat dit stiltegebied

wordt behouden. Deze keuze, die niet verder niet wordt toegelicht, roept uiteraard wel vraagtekens bij ons op. Waarom kan de Bovenkerkerpolder wél, en de Ronde Hoep géén stiltegebied blijven?

Op Texel zien we dat bijvoorbeeld bij de polder Waalenburg (17.2.2025, blz 10) ook sprake is van een begrenzing die niet samenvalt met het NNN gebied. Er zitten hierdoor een aantal “happen” in de begrenzing. Waarom wordt de landschappelijke eenheid niet in zijn geheel als stiltegebied aangehouden, zoals ook eerder dit jaar werd voorgesteld door onze organisaties?

Geluid draagt, zeker in de open landschappen zoals de veenweiden. Versterkt geluid buiten een stiltegebied maar in de buurt van een natuurgebied kan nog steeds een groot verstoring effect hebben. In een dorp als Jisp (34.2.2025, blz 26), in de kern van een Natura2000 gebied, is het daarom juist belangrijk om versterkt geluid te beperken. Bijvoorbeeld door hier geen vuurwerkshows toe te staan. Een ander voorbeeld is de lappendeken van percelen die wel- of niet begrenst blijven als stiltegebied in de polder Noordmeer boven Broek in Waterland (35.2.2025, blz 26). Door verstoring in delen van deze polder nu wel toe te staan kan de rust op nabijgelegen percelen in de praktijk niet worden gewaarborgd.

Links: een lappendeken van contouren ten noorden van Broek in Waterland, werkingsgebied 35.2.2025. Rechts: het Wormer en Jisperveld, werkingsgebied 34.2.2025.

Voorkom een onuitvoerbare papieren werkelijkheid

Uw toelichting bij deze besluiten is steeds: *“door de samenvoeging van deze gebieden ontstaat er een logisch en coherent stiltegebied.”* Bovenstaande voorbeelden van de nieuw voorgestelde werkingsgebieden zijn wat ons betreft geen voorbeeld van logisch en coherent beleid. Er worden werkingsgebieden voorgesteld die wellicht op papier een logische keuze lijken, door te stapelen met andere beleidsterreinen. Maar het begrenzen van een perceel in de NNN of als Natura2000 werkt vooral door in het beheer en de natuurontwikkeling op dat terrein. Geluid is een omgevingseffect dat zich niet laat binden aan een specifiek perceel. Hierdoor ontstaat een papieren werkelijkheid die in het veld juist voor meer onduidelijkheid zal zorgen.

Naar een integraal en uitvoerbaar beleid

In 2017 ontwikkelde de Natuur en Milieufederatie Noord-Holland in opdracht van de Provincie Noord-Holland een advies over de herijking van het stiltebeleid. De aanbevelingen uit dit advies kunnen ook nu nog worden gebruikt om het beleid duidelijker en doelgerichter te maken.

Breng differentiatie aan in de type stiltegebieden die je onderscheid

Stiltegebieden zijn nooit 100% stil. Er is altijd gebiedseigen geluid dat past in de omgeving, bijvoorbeeld vogels of noodzakelijke landbouwwerktuigen. Dit geluid past bij de beleving voor mensen en is onderdeel van normaal gebruik en beheer dat het gebied in stand houdt.

Sommige stiltegebieden zijn stiller dan andere gebieden. Bijvoorbeeld omdat het een beschermd natuurterrein is, er geen drukke wegen in de omgeving zijn, er weinig geluid is van vliegverkeer en er vooral sprake is van extensieve recreatie. Deze gebieden, zoals de Slufter, het Zwanenwater en de Schoorlse Duinen, zijn onze **Top Stiltegebieden**. Mensen waarderen deze gebieden juist enorm vanwege het stille karakter. Deze Topgebieden kunnen we behouden en versterken door het stiltebeleid actief uit te dragen met handhaving en zichtbare en bekende regels.

Andere gebieden krijgen wel meer te maken met gebiedsvreemd lawaai. Deze **Rustgebieden** hebben vaak een **stille kern** met daar omheen een **bufferzone** die ook rustig is, maar waar gebiedsvreemd lawaai onvermijdelijk is. Bijvoorbeeld vanwege verkeer of woonkernen. In deze Rustgebieden kunnen mensen ook ontspannen en de relatieve rust beleven. Bijvoorbeeld in de Eilandspolder, Wieringen-Noord of de Broekpolders. In deze gebieden wordt het stiltebeleid ook gehandhaaft, met name om een stapeling van diverse vormen van gebiedsvreemd lawaai te voorkomen. Er wordt dus minder ingezet op handhaving voor specifieke activiteiten, en meer op het voorkomen van structurele geluidsbelasting via grotere ruimtelijke ontwikkelingen.

Werk aan de bekendheid en duidelijkheid van het beleid

Het stiltegebiedenbeleid is momenteel nog te weinig bekend in de praktijk. Er worden weinig ontheffingen aangevraagd en er is ook al jaren structureel weinig capaciteit voor toezicht bij de Omgevingsdienst. In de huidige vorm wordt met name gehandhaafd bij klachten. Daarom onze oproep: stel als provincie **duidelijke instructieregels** op. In deze instructieregels kan een algemene zorgplicht voor gemeenten worden opgenomen en een verplichting om activiteiten in de gemeentelijke ruimtelijke plannen te reguleren. In een **Leidraad Activiteiten in Stiltegebieden** kan de provincie dan aangeven welke activiteiten in een stiltegebied ongewenst zijn, en hoe andere activiteiten gereguleerd kunnen worden. Door het beleid en de geldende regels vervolgens meer aandacht te geven worden ze bekender bij beheerders, ondernemers en andere belanghebbenden in de stiltegebieden. Als zij de regels goed kennen kunnen zij ook eerder aan de bel trekken bij overtredingen, of hier zelf rekening mee houden bij activiteiten.

Uitnodiging tot gesprek

U geeft aan dat het beleid in overleg met gemeenten kan worden gewijzigd. Hiermee krijgen gemeenten weer een extra taak in de schoot geworpen, terwijl dit juist het type gebiedsoverstijgend beleid is waar de provincie regie in zou moeten nemen. Wij roepen u daarom op om de regie te blijven voeren over het stiltegebieden beleid. Ga het gesprek aan met natuurbeheerders, agrariërs en andere grondeigenaren in het landelijk gebied en werk samen aan doelmatig en uitvoerbaar beleid. Wij denken graag met u mee over het ontwikkelen van beleid om de rust in stiltegebieden te handhaven en verstoring door gebiedsvreemd geluid terug te dringen.

Hoogachtend, namens Natuurmonumenten, Landschap Noord-Holland en Natuur en Milieufederatie Noord-Holland,

Sijas Akkerman, Directeur-bestuurder Natuur en Milieufederatie Noord-Holland

Bijlage: behoud en bescherming van waardevolle stiltegebieden

Onze organisaties zien dat er een aantal stiltegebieden zijn die zodanig van waarde zijn voor de gezondheid van mens én natuur dat wij u nadrukkelijk willen oproepen deze stiltegebieden te behouden en op sommige locaties zelfs uit te breiden. Bijvoorbeeld omdat zij een buffer vormen voor een gevoelig natuurgebied. Of omdat ze al onderdeel zijn van het NNN of Natura2000 maar nu nog niet zijn begrenst als stiltegebied. Wij gaan graag het gesprek aan over hoe we deze stiltegebieden kunnen behouden en versterken.

Het gaat om deze gebieden:

De Slufter	Eilandspolder
Oostzijde Texel	IJsselmeerkust Zeevang
De Waddenzee	Duingebied Castricum
Texel-West	Polder Wormer, Jisp en Neck
De Hooge Berg	Ilperveld
Eiland Wieringen	Varkensland en de Broekpolders
Robbenoordbosch	Kennemerduinen
Het Amstelmeer	Ransdorp en Holysloot
Het Zwanenwater	De Amsterdamse waterleidingduinen
Petten	Het Eemmeer
De Weere	Vechtplassen en -polders
De Schoorlse duinen	De Ronde Hoep
Stiltegebied Bergermeer en omstreken	Bovenkerkerpolder
Stiltegebied Duingebied Bergen-Egmond	De Wijde Blik
Bobeldijk	De Loenderveensche Plas
Schermerhorn en Mijzen	De Breukeleveensche Plas
Duingebied Egmond-Binnen	

Daarnaast stellen we voor om 2 stiltegebieden toe te voegen: het Alkmaardermeer en het Eiland Marken.